

Sygn. akt : VU 1245/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 21 sierpnia 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1245/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2013r. 2012r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy J. M. prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu podał, że wnioskodawca nie ma prawa do świadczenia, ponieważ wykazał jedynie 24 lata, 5 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych wobec wymaganych 25 lat oraz nie udowodnił żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych wobec wymaganych 15 lat.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał wnioskodawcy:

- okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) od 1 lipca 1968r. do 31 października 1969r. bowiem zeznania świadków o dołączone przez wnioskodawcę dokumenty nie były wystarczające do uznania tego zatrudnienia,

- okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Spółdzielni (...) w Ł. od 15 lutego 1975r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku specjalisty mechanika, głównego mechanika, kierownika działu technicznego, specjalisty ds. technicznych bowiem praca na stanowisku kierownika działu technicznego (tj. pracownika dozoru inżynieryjno-technicznego) może być uznana jako praca w warunkach szczególnych tylko wówczas kiedy wykonuje on ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w takim samym środowisku pracy, w którym zatrudnieni są podlegli mu pracownicy wykonujący prace w szczególnych warunkach.

Od wskazanej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca J. M., wnosząc o jej zmianę i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu domagał się:

- uwzględnienia do stażu okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) od 1 lipca 1968r. do 31 października 1969r

- oraz do okresów pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w Ł. od 15 lutego 1975r. do 31 grudnia 1998r.

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

J. M. urodził się (...). Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 24 lata, 5 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do OFE.

(bezsporne)

Był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...)w Ł. w okresie od 15 lutego 1975r. do 30 listopada 2005r. na stanowiskach:

- od 15 lutego 1975r. do 31 lipca 1978r. (3 lata, 5 miesięcy i 17 dni) na stanowisku specjalisty mechanika,

- od 1 sierpnia 1978r. do 30 września 1980r. (2 lata i 2 miesiące) na stanowisku głównego mechanika,

- od 1 października 1980r. do 31 grudnia 2001r. (do 31 grudnia 1998r. jest to okres 18 lat i 3 miesięcy) na stanowisku kierownika działu technicznego,

- od 1 stycznia 2001r. do 30 listopada 2005r. na stanowisku specjalisty ds. technicznych.

(bezsporne)

W okresie zatrudnienia na stanowisku kierownika działu technicznego wnioskodawcy podlegał:

1) warsztat mechaniczny – w tym zatrudnieni w nim kierownik-brygadzysta warsztatu oraz konserwatorzy,

2) brygada budowlano-remontowa – w tym kierownik brygady oraz pracownicy brygady

3) kotłownia – w tym palacze.

Do jego obowiązków wynikających z kierowania działem technicznym należało:

1) organizowanie pracy podległego działu wraz z komórkami wskazanymi w pkt. II (jw.)

2) sporządzanie i prowadzenie obowiązującej dokumentacji zgodnie z zakładową instrukcją obiegu dokumentacji

3) prowadzenie kontroli wewnętrznej

4) prowadzenie dokumentacji związanej ze zlecaniem robót, zawieraniem umów, rozliczaniu inwestycji i remontów

5) prowadzenie obowiązującej sprawozdawczości

6) prowadzenie całości zagadnień związanych z ochroną naturalnego środowiska w tym:

organizowanie pracy urzędzeń służących do zapewnienia prawidłowych parametrów, emitowanych zrzutów (ścieki, pyły dymnicowe, zanieczyszczenia), rzetelne, bieżące prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną środowiska

w oparciu o obowiązujące przepisy, kontrola wykonywania wszystkich zaleceń, poleceń, wykonywania zarówno czynników kontroli wewnętrznej i zewnętrznej.

Zaś od 20 lipca 1978r. jego zakres obowiązków poszerzono o:

- 1) nadzór i obsługę kotłowni parowych wysokoprężnych, linie przesyłowe pary, pompy i wentylatory
- 2) obsługę i eksploatację hydroforni wraz z instalacjami wodnymi
- 3) nadzór i obsługę maszynowni chłodniczych amoniakalnych wraz z przesyłaniem zimna do magazynów chłodniczych o temperaturze od - 20°C do + 4°C oraz produkcje wody lodowej zgodnie z instrukcjami obsługi maszynowni chłodniczych
- 4) nadzór nad instalacjami elektrycznymi
- 5) nadzór i eksploatację sprężarek powietrznych wraz z instalacjami.

Dowody:

- akta osobowe: zakres czynności z 17 lutego 1978r. i aneks do zakresu czynności z 20 lipca 1978r., umowy o pracę, świadectwa pracy

- akta ubezpieczeniowe: t. I: świadectwo pracy k. 6

Pracami osób zatrudnionych w warsztacie mechanicznym tj. operatorami urządzeń i konserwatorami bezpośrednio kierował kierownik-brygadzysta warsztatu. On podlegał kierownikowi działu technicznego. Zajmowali się oni naprawami i konserwacją urządzeń chłodniczych. Urządzenia znajdowały się w maszynowni, oddzielnym pomieszczeniu, poza produkcją. Były używane do produkcji mleczarskiej jak i przechowywania produktów.

Brygada remontowo-budowlana zajmowała się wykonywaniem remontów budynków mleczarni, pracami ogólnobudowlanymi.

W pracującej na potrzeby produkcji kotłowni zatrudnieni byli 3 palacze. Obsługiwali oni kotły parowe wysokoprężne wytwarzające energię na potrzeby produkcji. Związana z nimi była praca hydroforni i maszynowni chłodniczej. W hydroforni parowały dwie pompy pompujące wodę do zbiornika i do sprężarki. W maszynowni zatrudnieni pracownicy obsługiwali sprężarki amoniakalne, wytwarzające lód na potrzeby produkcji.

W praktyce nie istniał ścisły podział na pracowników tych poszczególnych działów. W zależności od potrzeb byli oni kierowani do prac, które nie były ściśle związane z powierzonym stanowiskiem. Były to jednak zawsze prace związane z zakresem zadań, które należały do wydziału technicznego – za działalność którego w całości odpowiadał wnioskodawca. Była to generalnie rzecz ujmując działalność związana z obsługą produkcji mleczarskiej.

Dowody:

- zeznania świadków: O. K. rozprawa w dn. 5.03.2014r. – 00:05:56-00:41:32

R. S. rozprawa w dn. 5.03.2014r. – 00:41:32-00:54:40

- wyjaśnienia wnioskodawcy rozprawa w dn. 5.03.2014r. – 00:54:40:01:15:0

Sąd zważył:

Odwołanie wnioskodawcy J. M. jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy czym, zgodnie z §. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983 r., Nr. 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie bezspornym był fakt iż wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny, tj. 60 lat, i na dzień złożenia wniosku o emeryturę nie był członkiem OFE.

Sporną kwestią wymagającą ustalenia było to, czy wnioskodawca posiadał 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz 25 – letni okres składkowy i nieskładkowy.

Ustalając stan faktyczny w sprawie, Sąd oparł się przede wszystkim na dokumentach zawartych w aktach osobowych w postaci zakresów czynności, umów o prace wnioskodawcy. Okoliczności wskazane w tych dokumentach w zakresie obowiązków i odpowiedzialności potwierdzili świadkowie O. K. i R. S. oraz sam wnioskodawca. Wyraźnie wynika z tych dowodów, iż wnioskodawca wykonywał nadzór w spornym okresie zatrudnienia będąc kierownikiem działu technicznego nad stanowiskami, na których nie wykonywano prac w szczególnych warunkach ani w szczególnym charakterze. Były to stanowisk pracy, na których wykonywano prace budowlane, konserwatorskie i

naprawcze urządzeń chłodniczych, sprężarek, pomp itp. Część prac, które nadzorował wnioskodawca były pracami w szczególnych warunkach: były nimi prace palaczy kotłów wysokoprężnych. obsługa sprężarek czy niektóre prace w chłodniach (miejscach, których panował ujemna temperatura. Jednak nadzór jaki wnioskodawca wykonywał nad pracami w tych szczególnych warunkach nie był wykonywany stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dodać należy, iż część obowiązków związanych z funkcją kierownika działu technicznego – polegającą na prowadzeniu dokumentacji, sprawozdawczości, rozliczaniu i odbiorze inwestycji i remontów – nie jest praca wykonywana w szczególnych warunkach. Stąd sąd podzielił stanowisko organu rentowego w tym zakresie, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Warunkiem zakwalifikowania określonych prac jako prac wymienionych w dziale XIV poz. 24 w wykazie A (kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie) jest to, aby ubezpieczony bezpośrednio wykonywał czynności dozoru, przy czym prace te muszą być wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (tj. prace w warunkach szczególnych). Praca określona w dziale XIV poz. 24 wykazu A, nie musi polegać na stałym przebywaniu w szkodliwych warunkach. Istotne jest jednak, by dozór był wykonywany bezpośrednio, tj. by czynności te polegały na bezpośrednim strzeżeniu prawidłowego toku pracy i bezpieczeństwa podległych pracowników (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009r., II UK 31/09, LEX nr 559949).

Mając na uwadze, iż w okresie pracy na stanowisku kierownika działu technicznego w (...) Spółdzielni (...) w Ł. wnioskodawca nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach od 1 października 1980r. do 31 grudnia 1998r. jest to okres 18 lat i 3 miesięcy) – bezprzedmiotowe jest dokonywanie oceny charakteru jego pracy w tym zakładzie w pozostałym okresie tj. od 15 lutego 1975r. do 31 lipca 1978r. (3 lata, 5 miesięcy i 17 dni) na stanowisku specjalisty mechanika i od 1 sierpnia 1978r. do 30 września 1980r. (2 lata i 2 miesiące) na stanowisku głównego mechanika. Okresy te bowiem są niewystarczające do przyznania wnioskodawcy emerytury. Podobnie sąd odstąpił od ustalanie zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładzie (...), gdyż nawet gdyby uznać ten okres, to wnioskodawcy nie mogłoby zostać przyznane prawo do emerytury w powodów wskazanych wcześniej. Stąd oddalony został wniosek dowodowy w zakresie zeznań świadków D. i R. B..

W świetle przedstawionych okoliczności, uznając, że wnioskodawca nie ma 15 lat pracy w szczególnych warunkach i tym samym nie spełnił warunków wskazanych w treści przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego – oddalił odwołanie wnioskodawcy.